

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I slutningen af 1980'erne var der en del debat i Folketinget om Retslægerådets arbejdsform og sammensætning m.v.

Som følge af denne debat nedsatte den daværende justitsminister et udvalg, som skulle gennemgå de gældende lovregler og administrative bestemmelser med henblik på en samlet revision af regelgrundlaget for Retslægerådets virksomhed. Udvalget afgav i 1990 en betænkning (betænkning nr. 1196, 1990) om Retslægerådet, hvor udvalget delte sig i et flertal og et mindretal.

Flertallets forslag kan kort skitseres som en konstatering af, at det grundlæggende går godt, og at det ikke er nødvendigt med væsentlige ændringer. Dette kan måske ikke undre, idet flertallet – stort set alle – på den ene eller anden måde repræsenterede det eksisterende system.

Dette lovforslag er inspireret af mindretallets forslag til lov om ændring af lov om Retslægerådet, således som det blev offentliggjort i betænkningen.

De skiftende justitsministre har siden 1990 af uransagelige grunde ikke fundet anledning til at tage revisionen af Retslægerådets arbejde op.

Socialistisk Folkeparti har derfor fundet, at tiden er inde til at få gennemdrøftet Retslægerådets funktion i det danske samfund tillige med rådets sammensætning og arbejdsform.

Kun få mennesker er klar over, hvilken utrolig stor betydning rådet har for mange mennesker. Rådets udtalelser lægges ofte ganske uprøvede til grund for domstolsafgørelser og kan derfor have en meget stor indflydelse på et enkelt menneskes fremtidige livsmuligheder, hvis der f.eks. er tale om erstatningsudbetaling på grund af fejl fra sundhedsvæsenets personale, og hvis der er tale om foranstaltninger i henhold til straffeloven eller psykiatriloven.

Som et grundlag for forslagsstillernes formodning om, at denne påstand er korrekt, henvises til dr.med. Preben Gertingers artikel i Månedsskriftet for Praktisk Lægegerning, februar 1995, side 183: »Personligt har jeg gennem mit lange arbejdsliv som retsmedicin, herunder som hyppig gæst i vore retssale, truffet et meget stort antal advokater, herunder praktisk taget alle de beneficerede. Jeg er ikke en eneste

gang stødt på en advokat, som ikke følte sig overbevist om, at Retslægerådets udtalelse i sagen ville være aldeles afgørende for dens udfald. Jeg har kun ganske enkelte gange oplevet, at deres frygt ikke var berettiget, og det har da altid været i situationer, hvor den pågældende advokat havde formået at skaffe sig egen, højst fornøden lægelig bistand.«

Forslagsstillerne er endvidere blevet gjort bekendt med, at der er domstolsafgørelser vedrørende tvangsforanstaltninger inden for psykiatrien, hvor det end ikke er blevet tilladt patientens advokat at procedere mod Retslægerådets udtalelse. Tilsvarende er oplysninger om, at tvangsindlagte og tilbageholdte patienter ikke må føre vidner til deres forsvar, ikke helt sjældne.

Forslagsstillerne overvejer derfor, om det måske ud over dette lovforslag er nødvendigt at ændre retsplejeloven, således at der åbnes for en adgang til, at advokater får mulighed for i særlige sager at indhente den såkaldte »second opinion«, det vil sige en udtalelse fra anden side.

I den forbindelse skal man være opmærksom på, hvilke store mængder materiale de enkelte medlemmer af Retslægerådet principielt er forpligtet til at sætte sig ind i, før en udtalelse afgives. Man kan da komme i tvivl om, hvorvidt Retslægerådets arbejdsform og sammensætning i tilstrækkelig grad tilgodeiser de forventninger, man må have til retssikkerheden i et retssamfund.

Man skal samtidig ikke være blind for, at den danske lægeverden er overskuelig. Det er derfor meget sandsynligt, at Retslægerådets medlemmer kender de fleste af de overlæger, som har foretaget eller været ansvarlige for denne eller hin behandling, et kendskab, som kan have betydning for vurderingen af den konkrete klage og dermed betydning for udtalelsens indhold.

Eksempelvis er det slående, at det tilsyneladende kun er få udtalelser, der har imødekommet tvangsbehandlede patienters klager.

Forslagsstillerne har derfor med forslaget lagt vægt på, at hensynet til retssikkerheden for patienten sættes i fokus.

Når det drejer sig om udtalelser, der har eller kan have indgribende betydning for den enkelte patient,